

V. VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK

1949. évi XX. törvény A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ALKOTMÁNYA

(kivonatos közlés)

28/B. § (1) Országos népszavazás és népi kezdeményezés tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet.

(2) Az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló törvény elfogadásához a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

28/C. § (1) Országos népszavazást döntéshozatal vagy véleménynyilvánítás céljából lehet tartani, a népszavazás elrendelésére kötelezően vagy mérlegelés alapján kerül sor.

(2) Országos népszavazást kell tartani legalább 200 000 választópolgár kezdeményezésére.

(3) Ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.

(4) Mérlegelés alapján országos népszavazást a köztársasági elnök, a Kormány, az országgyűlési képviselők egyharmada vagy 100 000 választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés rendelhet el.

(5) Nem lehet országos népszavazást tartani:

- a) a költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről és illetékekről, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények tartalmáról,
- b) hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekről, illetve az e kötelezettségeket tartalmazó törvények tartalmáról,
- c) az Alkotmány népszavazásáról, népi kezdeményezésről szóló rendelkezéseiről,
- d) az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási (-átalakítási, -megszüntetési) kérdésekről,
- e) az Országgyűlés feloszlásáról,
- f) a Kormány programjáról,
- g) hadiállapot kinyilvánításáról, rendkívüli állapot és szükségállapot kihirdetéséről,
- h) a fegyveres erők külföldi vagy országon belüli alkalmazásáról,
- i) a helyi önkormányzat képviselő-testületének feloszlásáról,
- j) a közkegyelem gyakorlásáról.

(6) Az ügydöntő országos népszavazás eredményes, ha az érvényesen szavazó választópolgárok több mint fele, de legalább az összes választópolgár több mint egynegyede a megfogalmazott kérdésre azonos választ adott.

28/D. § Országos népi kezdeményezést legalább 50 000 választópolgár nyújthat be. Az országos népi kezdeményezés arra irányulhat, hogy az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdést az Országgyűlés tűzze a napirendjére. Az országos népi kezdeményezésben megfogalmazott kérdést az Országgyűlés köteles megtárgyalni.

28/E. § Országos népszavazás elrendelésére irányuló állampolgári kezdeményezés esetén négy hónapig, országos népi kezdeményezés esetén két hónapig lehet aláírást gyűjteni.

30/A. § (1) A köztársasági elnök

d) kitűzi az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és a polgármesterek általános választását, valamint az európai parlamenti választás, továbbá az országos népszavazás időpontját;

70. § (1) A Magyar Köztársaság területén élő minden nagykorú magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy az országgyűlési és a helyi önkormányzati, továbbá a kisebbségi önkormányzati választásokon választható és - ha a választás, illetőleg népszavazás napján az ország területén tartózkodik - választó legyen, valamint országos vagy helyi népszavazásban és népi kezdeményezésben részt vegyen.

(2) A helyi önkormányzati képviselő- és polgármester-választásnál a választás joga, valamint a helyi népszavazásban és helyi népi kezdeményezésben a részvétel joga - külön törvény szerint - megilleti a Magyar Köztársaság területén bevándoroltként élő nem magyar állampolgárt is, ha a választás, illetőleg a népszavazás napján az ország területén tartózkodik.

(3) Nincs választójoga annak, aki a cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokság alatt, illetőleg aki a közügyek gyakorlásától eltiltó jogerős ítélet hatálya alatt áll, továbbá aki jogerős szabadságvesztés büntetését, vagy aki büntetőeljárásban jogerősen elrendelt intézeti kényszergyógykezelését tölti.

(4) Minden magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy részt vegyen a közügyek vitelében, továbbá hogy rátermettségének, képzettségének és szakmai tudásának megfelelően közhivatalt viseljen.

1978. évi IV. törvény
A BÜNTETŐ TÖRVÉNYKÖNYVRŐL

(kivonatos közlés)

XV. fejezet

**Az államigazgatás, az igazságszolgáltatás és a közélet tisztasága elleni
bűncselekmények**

I. cím

A választás-, a népszavazás és a népi kezdeményezés rendje elleni bűncselekmény

211. § Aki a választási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó választás, népszavazás vagy népi kezdeményezés során

- a) a jelölési eljárás szabályait megszegve erőszakkal, fenyegetéssel, megfélemlítéssel vagy anyagi juttatással szerez ajánlást,
- b) népszavazás vagy népi kezdeményezés indítványozása érdekében erőszakkal, fenyegetéssel, megfélemlítéssel vagy anyagi juttatással szerez aláírást,
- c) jogosultság nélkül szavaz,
- d) jogosulatlanul aláír, hamis adatokat tüntet fel,
- e) arra jogosultat a választásban, illetőleg a népszavazásban akadályoz, vagy erőszakkal, fenyegetéssel, megfélemlítéssel, illetőleg anyagi juttatással befolyásolni törekszik,
- f) megsérti a választás, illetőleg a népszavazás titkosságát,
- g) meghamisítja a választás, a népszavazás, illetőleg a népi kezdeményezés eredményét,
- h) büntettet követ el és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

XVII. FEJEZET

A gazdasági bűncselekmények

I. cím

Gazdálkodási kötelességeket és a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmények
Számítógépes csalás

300/C. §

(1) Aki jogtalan haszonszerzés végett, vagy kárt okozva valamely számítógépes adatfeldolgozás eredményét a program megváltoztatásával, törléssel, téves vagy hiányos adatok betáplálásával, illetve egyéb, meg nem engedett műveletek végzésével befolyásolja, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés

- a)* öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a számítógépes csalás jelentős kárt okoz;
- b)* két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a számítógépes csalás különösen nagy kárt okoz;
- c)* öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a számítógépes csalás különösen jelentős kárt okoz.

(3) Számítógépes csalást követ el az is, aki az (1)-(2) bekezdésben írt cselekményt közcélú távbeszélő szolgáltatás, illetve közcélú mobil rádiótelefon szolgáltatás igénybevételére szolgáló elektronikus kártya felhasználásával vagy közcélú mobil telefont vezérlő mikroszámítógép programjának megváltoztatásával követi el.

1997. évi C. törvény
A VÁLASZTÁSI ELJÁRÁSRÓL

(kivonatos közlés)

A Magyar Köztársaság Alkotmánya szerint a választójog általános és egyenlő, a szavazás közvetlen és titkos. Annak érdekében, hogy a választójog gyakorlása, a választási, népszavazási és népi kezdeményezési eljárás demokratikus és megfelelő biztosítékokkal övezett legyen, az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

ELSŐ RÉSZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

I. FEJEZET

ALAPVETŐ SZABÁLYOK

A törvény célja

1. § E törvény célja, hogy a választópolgárok, a jelöltek és a jelölő szervezetek, valamint a választási szervek egységes, áttekinthető és egyszerű eljárási szabályok alapján, törvényes keretek között gyakorolhassák a választásokkal kapcsolatos jogaikat.

A törvény alkalmazási köre

2. § E törvényt kell alkalmazni:

- a) az országgyűlési képviselők választására,
- b) a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a helyi kisebbségi önkormányzatok tagjainak a választására,
- c) az országos és a helyi népszavazásra,
- d) az országos és a helyi népi kezdeményezésre, továbbá
- e) azokra a választási eljárásokra, amelyekre e törvény alkalmazását jogszabály elrendeli [az a)-e) pontban foglaltak együtt: választás].

A választási eljárás alapelvei

3. § A választási eljárás szabályainak alkalmazása során a választásban érintett résztvevőknek érvényre kell juttatniuk az alábbi alapelveket:

- a) a választás tisztaságának megóvása, a választási csalás megakadályozása,
- b) önkéntes részvétel a jelölésben, a választási kampányban, a szavazásban,
- c) esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között,
- d) jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás,
- e) jogorvoslat lehetősége és pártatlan elbírálása,
- f) a választás eredményének gyors és hiteles megállapítása.

Általános szabályok

4. § (1) A választást legkésőbb 72 nappal a szavazás napja előtt kell kitűzni.

(2) Ha a szavazást a választási bizottság vagy a bíróság megismételteti, a választási bizottság a megismételt szavazást a megismételtetett szavazás napját követő hetedik napra tűzi ki.

(3) Az e törvényben meghatározott határidők jogvesztők, azok - ha a törvény másképpen nem rendelkezik - a határidő utolsó napján 16 órakor járnak le.

(4) A napokban megállapított határidőket a naptári napok szerint kell számítani.

5. § A választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos állami feladatok végrehajtásának költségeit - az Országgyűlés által megállapított mértékben - a központi költségvetésből kell biztosítani. E pénzeszközök felhasználásáról az Állami Számvevőszék tájékoztatja az Országgyűlést.

II. FEJEZET

A VÁLASZTÁSI ELJÁRÁS NYILVÁNOSSÁGA

6. § (1) A választási bizottságok működése és tevékenysége, valamint a választási bizottságok rendelkezésére álló adatok - törvényben megállapított kivétellel - nyilvánosak. A választási eljárás nyilvánossága nem sértheti a szavazás titkosságát és a személyhez, valamint a személyes adatok védelméhez fűződő jogokat.

(2) A választás eredményét rögzítő jegyzőkönyvek másolatát ingyenesen kell a jelölő szervezetek és független jelöltek rendelkezésére bocsátani. A választás számítógépes adatait azonos feltételekkel, díjfizetés ellenében bárki igényelheti.

(3) A választással kapcsolatos tudnivalókról (így a szavazás helyéről és idejéről, a jelöltekről, a névjegyzék kifüggesztéséről, a szavazás módjáról, a választás eredményéről) az illetékes választási iroda közleményt ad ki.

(4) A választási bizottság tagjainak és a választási iroda vezetőjének nevét, a választási szervek hivatali helyiségének címét a helyben szokásos módon, illetőleg az országgyűlési egyéni választókerületi és a területi választási bizottság tagjainak nevét a fővárosi, megyei közgyűlés hivatalos lapjában is, az Országos Választási Bizottság adatait pedig a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

(5) A választási irodák gondoskodnak arról, hogy a választópolgárok a választási tudnivalókról, a szavazás módjáról általános tájékoztatást és kérdéseikre felvilágosítást kapjanak.

(6) A szavazás napján a választás befejezése előtt a választási irodák a szavazók számáról és arányáról tájékoztatást adhatnak.

7. § A sajtó képviselői jelen lehetnek a választási bizottságok munkájánál, tevékenységüket azonban nem zavarhatják.

8. § (1) A szavazást megelőző nyolcadik naptól a szavazás befejezéséig a választásokkal kapcsolatos közvélemény-kutatás eredményét nem szabad nyilvánosságra hozni.

(2) A szavazás napján közvélemény-kutatás az alábbi feltételekkel végezhető:

a) a közvélemény-kutatás csak névtelen lehet, és az önkéntességen alapulhat,

- b) a közvélemény-kutatók abba az épületbe, amelyben a szavazóhelyiség van, nem léphetnek be, a választópolgárokat semmilyen módon nem zaklathatják, csak a szavazóhelyiségből kilépőket kérdezhetik meg.

III. FEJEZET

VÁLASZTÓKERÜLETEK, SZAVAZÓKÖRÖK

9. § (1) A választókerületeket úgy kell kialakítani, hogy választókerületenként a lakosság száma megközelítően azonos legyen.

(2) A választókerületek kialakításánál figyelemmel kell lenni a nemzetiségi, vallási, történelmi, földrajzi és egyéb helyi sajátosságokra is.

10. § (1) A szavazókörök számát, sorszámát és területi beosztását, valamint a szavazóhelyiségek címét a helyi választási iroda vezetője állapítja meg úgy, hogy egy szavazókörre mintegy hatszáz, legfeljebb azonban ezerkétszáz választópolgár jusson, de minden településen legyen legalább egy szavazókör. A szavazókörök kialakítását érintő változásokat a helyi választási iroda vezetője folyamatosan figyelemmel kíséri, és a szükséges intézkedéseket megteszi.

(2) A két vagy több szavazókörrel rendelkező településen ki kell jelölni azt a szavazókört, ahol azok a választópolgárok szavazhatnak, akiknek lakcíme a lakcímbjelentésre vonatkozó jogszabály értelmében csak az adott település megnevezését tartalmazza. Ha a településen két vagy több választókerület van, a helyi választási iroda vezetője az általa kisorsolt választókerületbe tartozó szavazókört jelöli ki.

11. § A választás kitűzésétől a szavazás napjáig nem lehet település, választókerület és szavazókör határát, sorszámát, továbbá település elnevezését, utcanevet, házszámot és helyrajzi számot megváltoztatni.

IV. FEJEZET

A VÁLASZTÓJOGOSULTSÁG NYILVÁNTARTÁSA

A névjegyzék

12. § A helyi választási iroda vezetője a választás kitűzését követően a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás adatai és a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása alapján szavazókörönként összeállítja a választójoggal rendelkező polgárok névjegyzékét, és azon a változásokat folyamatosan átvezeti.

13. § (1) A névjegyzékbe fel kell venni azokat a választójoggal rendelkező személyeket, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye (a továbbiakban: lakcím) a szavazókörben van.

(2) A névjegyzéket úgy kell összeállítani, hogy alkalmas legyen a főváros, a megye, a település, illetőleg a választókerület, a szavazókör és a választópolgár azonosítására. A névjegyzék tartalmazza a választópolgár:

- a) családi és utónevét (nők esetén leánykori családi és utónevét is),
- b) személyi azonosítóját,

- c) lakcímét,
- d) névjegyzékbeli sorszámát,
- e) az azonos nevű és lakcímű választópolgárok születési idejét, ennek azonossága esetén egyéb természetes személyazonosító adatát.

A névjegyzék közszemlére tétele

14. § (1) A névjegyzéket a szavazás napja előtt 60 nappal - nyolc napra - közszemlére kell tenni, és ennek idejét a helyben szokásos módon ki kell hirdetni. A választópolgárokat a névjegyzékbe vételükről legkésőbb a szavazás napja előtti 58. napig értesítő megküldésével kell tájékoztatni.

(2) Az értesítő tartalmazza a választópolgár családi és utónevét, lakcímét, személyi azonosítóját, névjegyzékbeli sorszámát, egyéb technikai adatokat, a szavazás helyét és idejét, továbbá a szavazással kapcsolatos egyéb tudnivalókat.

(3) A közszemlére tett névjegyzék a személyi azonosítót nem tartalmazhatja.

(4) A helyi választási iroda vezetője a névjegyzék, az értesítők és az ajánlószelvények technikai elkészítésével megbízhat másik helyi választási irodát, a személyiadat- és lakcímnyilvántartás területi rendszerének üzemeltetőjét vagy központi hivatalát. Az értesítő és az ajánlószelvény kiküldéséről a helyi választási iroda vezetője gondoskodik. Az értesítő és az ajánlószelvény kiküldésével jelölő szervezet vezetője vagy tagja nem bízható meg.

(5) Az értesítő és az ajánlószelvény kézbesítését a helyi választási iroda vezetője ellenőrzi.

(6) Az a választópolgár, aki nem kapja meg az értesítőt és az ajánlószelvényt, azokat a helyi választási irodától igényelheti.

A névjegyzék módosítása

15. § (1) A helyi választási iroda vezetője

- a) a névjegyzékből törvénysértően kihagyott,
- b) a névjegyzék elkészítése után választójogot szerzett, valamint
- c) a választójogát visszanyert

választópolgárt utólag felveszi a névjegyzékbe, és erről a választópolgárt értesítő megküldésével tájékoztatja.

(2) A helyi választási iroda vezetője törli a névjegyzékből azt, aki meghalt, aki elvesztette választójogát, illetőleg akit lakcímének megváltozása miatt más szavazóköri névjegyzékébe vettek fel.

(3) A módosított névjegyzék a polgármesteri hivatalban a szavazást megelőző második napig megtekinthető.

16. § (1) Ha a választópolgár a lakcímét a névjegyzék elkészítése után megváltoztatta, az új lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetője - a bejelentkezéssel egyidejűleg - felveszi a névjegyzékbe, és erről értesítő átadásával tájékoztatja.

(2) A helyi választási iroda vezetője haladéktalanul értesíti a korábbi lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjét a névjegyzékből való törlés érdekében. A korábbi lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetője hivatalból tájékoztatja az új lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjét arról, hogy a polgár

- a) a névjegyzékben szerepelt, vagy
- b) a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásában szerepelt, továbbá annak okáról, vagy
- c) a 89. § vagy a 104. § szerinti igazolást kapott, vagy
- d) sem a névjegyzékben, sem a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásában nem szerepelt.

(3) A (2) bekezdés *a)* és *b)* pontjában foglalt esetben a korábbi lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetője a polgárt törli a névjegyzékből, illetőleg a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásából.

(4) A (2) bekezdés *b)* pontjában foglalt esetben az új lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetője a polgárt törli a névjegyzékből, felveszi a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásába, és erről a polgárt értesíti.

(5) A (2) bekezdés *c)* pontjában foglalt esetben az új lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetője a választópolgárt törli a névjegyzékből, és erről a polgárt értesíti.

(6) A (2) bekezdés *d)* pontjában foglalt esetben az új lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetője a választójog fennállását a személyiadat- és lakcímnyilvántartás központi hivatalával történő egyeztetés alapján állapítja meg.

A választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása

17. § (1) A választójog megállapítása céljából az *a)-c)* pontban megjelölt szervek a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok (2) bekezdés szerinti adataiban bekövetkezett változásokat folyamatosan közlik a személyiadat- és lakcímnyilvántartás központi hivatalával az alábbiak szerint:

- a) a gondnoksági ügyben eljáró gyámhivatal a cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokság alá helyezésről, illetőleg a gondnokság alá helyezés megszüntetéséről,
- b) a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága a büntetéseket nyilvántartó szerv útján a közügyektől eltiltó jogerős ítélet hatálya alatt álló személyekről,
- c) a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága a szabadságvesztés-büntetésüket töltő, valamint a büntetőeljárásban jogerősen elrendelt intézeti kényszergyógykezelés alatt álló polgárokról.

(2) Az (1) bekezdés szerinti közlés tartalmazza a polgár:

- a) családi és utónevét (nők esetén leánykori családi és utónevét is),
- b) személyi azonosítóját,
- c) a választójog gyakorlásából való kizárásának okát, kezdetét és megszűnésének várható időpontját.

(3) A személyiadat- és lakcímnyilvántartás központi hivatala a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartását az (1) bekezdés szerint rendelkezésre bocsátott adatokkal karbantartja; a karbantartást a személyazonosító és lakcímadatok

tekintetében a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásból való rendszeres adatátvétellel biztosítja.

(4) Ha a polgár választójogosultságát visszanyerte vagy a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás hatálya alól kikerült, adatait a nyilvántartásból törölni kell. A választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásából törölt polgár adatait a törléstől számított hat hónapig meg kell őrizni.

18. § (1) A választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartását az azt kezelő szerv az egyéb nyilvántartásaitól - a névjegyzék kivételével - elkülönítetten kezeli, és az csak a választójog megállapításának céljára használható fel, abból adat más célra nem szolgáltatatható.

(2) A személyiadat- és lakcímnnyilvántartás központi hivatala a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásából a választások lebonyolításához, valamint a népszavazás-kezdeményezést és a népi kezdeményezést aláírók adatainak hitelesítéséhez a választási bizottság, a választási iroda és a bíróság, továbbá a népiülnök-választási eljárásban a polgármester részére teljesíthet adatszolgáltatást.

(3) A személyiadat- és lakcímnnyilvántartás központi hivatala a jelöltek választójogát a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása és a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás adatai alapján ellenőrzi, és a választójog hiányáról az illetékes választási bizottságot haladéktalanul értesíti.

(4) A megválasztott képviselők választójogát a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás központi hivatala a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása és a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás adatai alapján ellenőrizheti; a választójog hiányáról az illetékes választási bizottságot haladéktalanul értesíti.

19. § A választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása a helyi, a területi, illetőleg a központi személyiadat- és lakcímnnyilvántartással - a választással érintett választókerület lakosságát érintően - a választás kitűzésének napjától a választás végleges eredményének közzétételéig a választójog megállapítása céljából összekapcsolható. Az összekapcsolást a választással összefüggő jogorvoslati határidők letelte után haladéktalanul meg kell szüntetni.

20. § A választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása nem nyilvános, abba csak az érintett személy, a bíróság, a választási bizottság és a választási iroda tagjai tekinthetnek be.

V. FEJEZET

VÁLASZTÁSI SZERVEK

A választási bizottságok

21. § (1) A választási bizottságok a választópolgárok független, kizárólag a törvénynek alárendelt szervei, amelyeknek elsődleges feladata a választási eredmény megállapítása, a választások tisztaságának, törvényességének biztosítása, a pártatlanság érvényesítése és szükség esetén a választás törvényes rendjének helyreállítása.

(2) Választási bizottságok:

- a) a szavazatszámoló bizottság,
- b) a helyi választási bizottság,
- c) az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság,
- d) a területi választási bizottság,
- e) az Országos Választási Bizottság.

(3) A választási bizottság a működésének tartama alatt hatóságnak, a tagja pedig hivatalos személynek minősül.

(4) A választási bizottság tagjai a szavazást követő napon mentesülnek a jogszabályban előírt munkavégzési kötelezettség alól, és erre az időre átlagbér illeti meg őket, amelyet a munkáltató fizet. A munkáltató a választási szerv tagját megillető bér megtérítését a szavazást követő öt napon belül igényelheti a választási bizottság mellett működő választási irodától, a szavazatszámoló bizottság esetén a helyi választási irodától.

A választási bizottságok tagjai

22. § (1) A 24. § és a 25. §, továbbá a 27. § (3)-(4) bekezdésének kivételével a választási bizottságnak csak a választókerületben - a helyi választási bizottságnak csak a településen - lakcímmel rendelkező választópolgár lehet tagja.

(2) A választási bizottságnak nem lehet tagja a köztársasági elnök, állami vezető, közigazgatási hivatal vezetője, képviselő, megyei közgyűlés elnöke, polgármester, jegyző, főjegyző, választási iroda tagja, a választási bizottság illetékességi területén működő közigazgatási szerv köztisztviselője, valamint a választókerületben induló jelölt.

(3) Nem lehet a választási bizottság választott tagja a (2) bekezdésben foglaltakon túl a választókerületben jelöltet állító jelölő szervezet tagja, valamint a választókerületben induló jelölt hozzátartozója sem.

(4) Az olyan választási bizottságoknak, amelyek a jogorvoslati eljárásban egymással döntési, döntést felülbíráló kapcsolatba kerülhetnek, nem lehetnek tagjai az egymással hozzátartozói kapcsolatban álló személyek.

23. § (1) A szavazatszámoló bizottság három tagját és szükséges számban póttagokat a települési önkormányzat képviselő-testülete az országgyűlési képviselők általános választásának kitűzését követően, legkésőbb a szavazás napja előtti 20. napon választja meg; személyükre a helyi választási iroda vezetője tesz indítványt. Az egy

szavazókörrrel rendelkező településen nem választanak külön szavazatszámlláló bizottságot [31. § (2) bek. l) pont].

(2) A helyi választási bizottság három - az egy szavazókörrrel rendelkező településen öt - tagját és szükséges számban póttagokat a települési önkormányzat képviselő-testülete az önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának kitűzését követően, legkésőbb a szavazás napja előtti 51. napon választja meg; személyükre a helyi választási iroda vezetője tesz indítványt.

(3) Az országgyűlési egyéni választókerületi, illetőleg a területi választási bizottság három-három tagját és szükséges számban póttagokat a fővárosi, megyei közgyűlés választja meg; személyükre a területi választási iroda vezetője tesz indítványt.

(4) Az Országos Választási Bizottság öt tagját és szükséges számban póttagokat az Országgyűlés választja meg; személyükre - a pártok javaslataira is figyelemmel - a belügyminiszter tesz indítványt.

(5) A (3)-(4) bekezdés szerinti választási bizottságok választott tagjait az országgyűlési képviselők általános választásának kitűzését követően, legkésőbb a szavazás napja előtti 51. napon kell megválasztani.

24. § Ha a szavazatszámlláló bizottság vagy a helyi választási bizottság tagjainak megválasztására - az alacsony lakosságszám vagy az összeférhetlenségi szabályok miatt, illetőleg azért, mert a képviselő-testület a működésében akadályozott - a törvényben előírt határidőig nem került sor, a tagokat a területi választási bizottság a helyi választási iroda vezetőjének indítványára haladéktalanul megbízza.

25. § (1) A választási bizottságoknak - a 23. §-ban említetteken felüli - további egy-egy tagját a választókerületben jelöltet, illetőleg listát állító jelölő szervezet, illetőleg a független jelölt bízza meg.

(2) A választási bizottságok megbízott tagjait a szavazás napját megelőző 16. napig a választási bizottság elnökénél kell bejelenteni.

26. § (1) A választási bizottság választott tagjainak megbízatása a - 23. §-ban meghatározott - következő általános választásra létrehozott választási bizottság alakuló üléséig tart.

(2) A választási bizottság megbízott tagjának megbízatása - a (3) bekezdésben foglaltak kivételével - a választás végleges eredményének közzétételével szűnik meg.

(3) Az Országos Választási Bizottságba az Országgyűlés alakuló ülésén képviselőcsoportot alakító pártok által a 25. § szerint megbízott tagok megbízatása az (1) bekezdésben meghatározott időpontig, illetőleg a képviselőcsoport megszűnéséig tart. Azok a pártok, amelyek a 25. § szerint nem bíztak meg tagot az Országos Választási Bizottságba, de az Országgyűlésben képviselőcsoportot alakítottak, az Országos Választási Bizottságba egy-egy tagot bízhatnak meg, akiknek a megbízatása az (1) bekezdésben meghatározott időpontig, illetőleg a képviselőcsoport megszűnéséig tart.

(4) A választási bizottság tagjának megbízatása az (1)-(3) bekezdésben foglaltakon túl megszűnik:

- a) ha a megbízatás törvényes feltételei megszűntek,
- b) ha a választási bizottság megállapította tagjának összeférhetetlenségét,
- c) lemondással,
- d) a megbízatás visszavonásával.

27. § (1) Ha a választási bizottság választott tagja meghalt, vagy megbízatása a 26. § (4) bekezdésében meghatározott okból megszűnt, helyébe a póttag lép. Póttag hiányában a települési önkormányzat képviselő-testülete, illetőleg a fővárosi, megyei közgyűlés vagy az általuk kijelölt bizottságuk, az Országos Választási Bizottság esetében az Országgyűlés új tagot választ.

(2) Ha a választási bizottság megbízott tagja meghalt, vagy megbízatása a 26. § (4) bekezdésében meghatározott okból megszűnt, helyébe a jelölő szervezet, a független jelölt, illetőleg a képviselőcsoport új tagot bízhat meg.

(3) A 24. § szerint kell eljárni, ha az ott meghatározott okból nem került sor a szavazatszámú bizottság vagy a helyi választási bizottság új tagjának megválasztására.

(4) Ha a szavazás napján a szavazatszámú bizottság tagjainak száma kevesebb mint öt, a helyi választási iroda vezetője a póttagok vagy más szavazatszámú bizottság tagjai közül a bizottságot kiegészíti. Ha ilyen módon nincs lehetőség a szavazatszámú bizottság kiegészítésére, akkor arról a területi választási iroda vezetője gondoskodik más település szavazatszámú bizottságának esküt tett tagjai vagy póttagjai megbízásával.

28. § (1) A választási bizottság tagjai az illetékes polgármester, a fővárosi főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke, illetőleg az Országgyűlés elnöke előtt esküt tesznek. Az eskü szövegét az *1. számú melléklet* állapítja meg.

(2) A választási bizottság - tagjai megválasztását és eskütételét követően - alakuló ülést tart. Az alakuló ülésen a választott tagok közül megválasztja elnökét és annak helyettesét.

(3) A választási bizottságot az elnök képviseli. Ha a választási bizottságnak nincs elnöke vagy az elnök a tevékenységében akadályozott, az elnöki feladatokat a helyettese látja el.

(4) A választott és megbízott tagok jogai és kötelezettségei azonosak, azzal az eltéréssel, hogy a megbízott tagok részére nem jár tiszteletdíj.

A választási bizottság döntése

29. § (1) A választási bizottság testületként működik, döntéséhez a tagok többségének jelenléte és a jelen levő tagok többségének azonos tartalmú szavazata szükséges. Szavazni igennel vagy nemmel lehet.

(2) A választási bizottság döntését indokolással ellátott határozatba kell foglalni. A kisebbségi véleményt is - indokaival együtt - jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

Szavazatszámoló bizottság

30. § (1) A szavazatszámoló bizottság legalább öt tagból áll.

(2) A szavazatszámoló bizottság

- a) ellenőrzi a szavazóhelyiséget, levezeti a szavazást, gondoskodik a szavazás törvényes lebonyolításáról,
- b) dönt a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben,
- c) megszámlálja a szavazatokat, és megállapítja a szavazókörben a szavazás eredményét,
- d) indítványozza az illetékes választási bizottságnak a szavazás szavazóköri eredményének megsemmisítését, ha olyan törvénysértést észlel, amely azt érdemben befolyásolta,
- e) a szavazás eredményéről jegyzőkönyvet állít ki.

Helyi választási bizottság

31. § (1) A helyi választási bizottság legalább három, az egy szavazókörrel rendelkező településen legalább öt tagból áll.

(2) A helyi választási bizottság:

- a) dönt a jelöltek, a listák, a jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,
- b) kisorsolja a listák sorszámát,
- c) jóváhagyja a település szavazólapjainak adattartalmát,
- d) dönt a benyújtott kifogásról,
- e) megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
- f) egyenlő szavazatszám esetén kisorsolja, hogy melyik jelölt szerez mandátumot,
- g) megállapítja és közzéteszi a választási eredményt,
- h) kiadja az illetékességi körébe tartozó képviselőknek és polgármesternek a megbízólevelet,
- i) kitzúzi az időközi választást, és megállapítja annak naptár szerinti határnapjait,
- j) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését,
- k) kitzúzi a helyi kisebbségi önkormányzati választást,
- l) az egy szavazókörrel rendelkező településen ellátja a szavazatszámoló bizottság feladatait is.

Országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság

32. § (1) Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság legalább három tagból áll.

(2) Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság

- a) dönt a jelöltek, jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,
- b) jóváhagyja a választókerület szavazólapjainak adattartalmát,
- c) dönt a benyújtott kifogásról,

- d)* megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
- e)* megállapítja és közzéteszi a választási eredményt,
- f)* kiadja az országgyűlési egyéni választókerületi képviselőnek a megbízólevelet,
- g)* kezdeményezi az Országos Választási Bizottságnál időközi választás kitűzését,
- h)* a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

Területi választási bizottság

33. § (1) A területi választási bizottság legalább három tagból áll.

(2) A területi választási bizottság

- a)* dönt a listák és az azon levő jelöltek, a jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,
- b)* kisorsolja a listák sorszámát,
- c)* jóváhagyja a választókerület szavazólapjainak adattartalmát,
- d)* dönt a benyújtott kifogásról,
- e)* megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
- f)* megállapítja és közzéteszi a választási eredményt,
- g)* kiadja az illetékességi körébe tartozó képviselőknek a megbízólevelet,
- h)* a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

Országos Választási Bizottság

34. § (1) Az Országos Választási Bizottság legalább öt tagból áll.

(2) Az Országos Választási Bizottság

- a)* állásfoglalást ad ki a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében; az állásfoglalás ellen jogorvoslatnak helye nincs; az állásfoglalást a Magyar Közlönyben közzé kell tenni,
- b)* dönt a listák és az azokon szereplő jelöltek, a jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,
- c)* kisorsolja a listák sorszámát,
- d)* jóváhagyja az országos népszavazás szavazólapjainak adattartalmát,
- e)* dönt a benyújtott kifogásról,
- f)* megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
- g)* megállapítja, hogy mely jelölő szervezetek érték el a törvényben meghatározott mértékű %-os szavazathatárt,
- h)* megállapítja, hogy az országosan összesített töredékszavazatok alapján az országos listák jelöltjei közül kik szereztek mandátumot,
- i)* kiadja a mandátumot szerzett képviselőknek a megbízólevelet,
- j)* megállapítja és közzéteszi a választás országosan összesített eredményét,
- k)* kitűzi az időközi országgyűlési képviselőválasztást, és megállapítja annak naptár szerinti határnapjait,

- l) a tudomására jutott törvénytörés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését,
- m) beszámol az Országgyűlésnek az országgyűlési képviselők, valamint az önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásáról, továbbá az országos népszavazásról,
- n) eljár mindazokban az ügyekben, melyeket törvény a hatáskörébe utal.

A választási irodák

35. § (1) A választási irodák a választások előkészítésével, szervezésével, lebonyolításával, a választópolgárok, a jelöltek és a jelölő szervezetek pártsemleges tájékoztatásával, választási adatkezeléssel, a technikai feltételek megteremtésével, a törvényes feltételek meglétének és a szakmai szabályok betartásának ellenőrzésével összefüggő állami feladatot ellátó szervek.

(2) Minden választási bizottság mellett - kivéve a szavazatszámláló bizottságot - választási iroda működik. A szavazatszámláló bizottság mellett a helyi választási iroda egy tagja jegyzőkönyvvezetőként működik.

(3) A helyi és az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda vezetője az illetékes jegyző, a területi választási iroda vezetője a főjegyző.

36. § (1) A választási iroda tagjait a választási iroda vezetője, az Országos Választási Iroda vezetőjét és tagjait a belügyminiszter határozatlan időre bízta meg.

(2) A választási iroda vezetője a felettes választási iroda vezetője előtt esküt tesz. A választási iroda tagjai és az Országos Választási Iroda vezetője megbízásukkor a megbízó előtt tesznek esküt. Az eskü szövegét az 1. számú melléklet állapítja meg.

37. § (1) A választási iroda tagjává köztisztviselő és közalkalmazott bízható meg.

(2) A választási irodának nem lehet tagja képviselő, megyei közgyűlés elnöke, polgármester, választási bizottság tagja, a választókerületben jelöltként induló személy és annak hozzátartozója, valamint a választókerületben jelöltet állító jelölő szervezet tagja.

(3) Ha a választási iroda vezetőjével szemben kizárási ok merül fel, azt haladéktalanul köteles közölni a felettes választási iroda vezetőjével - az Országos Választási Iroda vezetője a belügyminiszterrel -, aki kinevezi az iroda új vezetőjét. A választási iroda tagja a vele szemben felmerült kizárási okról a választási iroda vezetőjét köteles haladéktalanul tájékoztatni, aki őt felmenti.

38. § (1) A választási iroda feladata:

- a) hirdetményt tesz közzé a szavazás napjáról, a választással, a jelöléssel, a szavazással kapcsolatos tudnivalókról, továbbá az érvényes jelöléshez szükséges ajánlások számáról,
- b) közzéteszi a választókerület jelöltjeinek, a jelölő szervezeteknek a nevét, illetőleg a független jelölés tényét,
- c) közzéteszi a választási bizottságok tagjainak és a választási iroda vezetőjének nevét, a választási szervek hivatali helyiségének címét,
- d) megszervezi a választási szervek tagjainak oktatását, biztosítja a választópolgárok pártsemleges tájékoztatását,

- e) működteti a választások információs rendszereit,
- f) ellátja a jelöltajánlások ellenőrzésével kapcsolatos technikai feladatokat,
- g) működteti a választási csalást felderítő számítógépes programot,
- h) ellátja a belügyminiszter rendeletében meghatározott más feladatokat.

(2) A választási iroda feladatkörében közszolgálati kiadványt, hirdetményt adhat ki.

39. § (1) A választási irodák szakmai tevékenységét a belügyminiszter az Országos Választási Iroda vezetője útján irányítja.

(2) Az Országos Választási Iroda vezetője a többi választási iroda vezetője részére, a területi választási iroda vezetője illetékességi területén az országgyűlési egyéni választókerületi és a helyi választási iroda vezetője részére, az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda vezetője illetékességi területén a helyi választási iroda vezetője részére az e törvényben meghatározott feladatainak ellátásával kapcsolatban közvetlen utasítást adhat.

(3) A polgármester, a képviselő-testület, illetőleg a közgyűlés és annak tisztségviselője a választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos feladatok végrehajtására a választási iroda vezetőjének, tagjainak nem adhat utasítást.

VI. FEJEZET

VÁLASZTÁSI KAMPÁNY

Kampányidőszak

40. § (1) A választási kampány a választás kitűzésétől a szavazást megelőző nap 0 óráig tart.

(2) A szavazást megelőző nap 0 órától a szavazás befejezéséig választási kampányt folytatni tilos (kampánycsend).

A kampánycsend megsértése

41. § A kampánycsend megsértésének minősül a választópolgárok választói akaratának befolyásolása, így különösen: a választópolgárok számára a jelölt vagy a jelölő szervezet által ingyenesen juttatott szolgáltatás (szavazásra történő szervezett szállítás, étel-ital adása), pártjelvények, zászlók, pártszimbólumok, a jelölt fényképét vagy nevét tartalmazó tárgyak osztogatása, választási plakát (a továbbiakban: plakát) elhelyezése, a választói akarat befolyásolására alkalmas információk szolgáltatása elektronikus vagy más úton.

Plakát

42. § (1) A választási kampány végéig a jelölő szervezetek és a jelöltek engedély nélkül készíthetnek plakátot. A plakát olyan sajtóterméknek minősül, amely engedély és bejelentés nélkül előállítható. Egyebekben a plakátra a sajtóról szóló jogszabályokat kell alkalmazni.

(2) Plakát - a (3)-(6) bekezdésben meghatározott kivételekkel - korlátozás nélkül elhelyezhető.

(3) Épület falára, kerítésre plakátot elhelyezni kizárólag a tulajdonos, a bérlő, illetőleg - állami vagy önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan esetén - a vagyonkezelői jog gyakorlójának hozzájárulásával lehet.

(4) Egyes középületeken vagy a közterület meghatározott részén plakát elhelyezését a helyi önkormányzat, a fővárosban a fővárosi önkormányzat műemlékvédelmi, környezetvédelmi okból rendeletben megtilthatja. Állami vagy önkormányzati hatóság elhelyezésére szolgáló épületen vagy azon belül plakátot elhelyezni tilos.

(5) A választási kampányt szolgáló önálló hirdetőberendezés elhelyezésére a közterület-használatról szóló jogszabályokat kell alkalmazni.

(6) A plakátot úgy kell elhelyezni, hogy az ne fedje más jelölt vagy jelölő szervezet plakátját, és károkozás nélkül eltávolítható legyen. A plakátot az, aki elhelyezte, vagy akinek érdekében elhelyezték, a szavazást követő 30 napon belül köteles eltávolítani.

Gyűlés

43. § (1) A választási gyűlések nyilvánosak. A rend fenntartásáról a gyűlés szervezője gondoskodik.

(2) A választási kampány céljára az állami és önkormányzati költségvetési szervek a jelöltek, jelölő szervezetek számára azonos feltételekkel bocsáthatnak rendelkezésre helyiséget és egyéb szükséges berendezést. Állami vagy önkormányzati hatóság elhelyezésére szolgáló épületben választási kampányt folytatni, választási gyűlést tartani tilos, kivéve az ötszáznál kevesebb lakosú településen, feltéve, hogy más közösségi célú épület nem áll rendelkezésre.

Rádió- és televízióközvetítés

44. § (1) A kampányidőszakban a műsorszolgáltatók a jelölő szervezetek, illetőleg a jelöltek számára azonos feltételekkel tehetnek közzé politikai hirdetést. A politikai hirdetéshez véleményt, értékelő magyarázatot fűzni tilos.

(2) A műsorszolgáltatók választási kampányban való részvételére egyebekben a rádiózásról és televíziózásról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

Adatszolgáltatás

45. § (1) A személyiadat- és lakcímnnyilvántartás központi hivatala a névjegyzékben szereplő választópolgárok családi és utónevét, valamint lakcímét a jelölteknek, jelölő szervezeteknek kérésükre, díjfizetés ellenében, azonos feltételek mellett a szavazás napja előtti 20. napot követően átadja. A szolgáltatás nem, életkor vagy lakcím szerinti csoportosításban is igényelhető.

(2) A közszemlére tett névjegyzék másolatát a helyi választási iroda vezetője a jelölt, jelölő szervezet által írásban bejelentett igény alapján díjfizetés ellenében, azonos feltételek mellett, a szavazás napja előtti 20. napot követően - legfeljebb szavazóköri bontásban - a jelölt, jelölő szervezet számára átadja.

(3) Az (1)-(2) bekezdés alapján teljesített adatszolgáltatás adatait kizárólag a választási kampány céljára lehet felhasználni. Egyéb célú felhasználásuk, jogosulatlan személynek, szervezetnek, más jelöltnek vagy jelölő szervezetnek történő átadásuk tilos. Az adatszolgáltatás adatait a szavazás napján meg kell semmisíteni, és az erről készült jegyzőkönyvet három napon belül át kell adni az adatszolgáltatónak.

(4) A választási kampány céljára a helyi választási iroda vezetőjén, továbbá a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás központi hivatalán kívül a jelöltek, jelölő szervezetek számára más állami vagy önkormányzati szerv a saját nyilvántartásaiból személyes adatot nem szolgáltat ki.

VIII. FEJEZET

SZAVAZÁS

A szavazás ideje és helye

61. § (1) Szavazni a szavazás napján 6 órától 19 óráig lehet. Ha a helyi körülmények indokolják, a helyi választási bizottság, illetőleg az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság elrendelheti, hogy a szavazás 5 órakor kezdődjék.

(2) Szavazni kizárólag személyesen, és - az e törvényben említett kivételekkel - csak a választópolgár lakóhelye szerint kijelölt szavazóhelyiségben lehet.

(3) A mozgásában gátolt választópolgárt szavazásának lehetővé tétele érdekében - kérésére - a szavazatszámoló bizottság legalább két tagja mozgóurnával felkeresi.

(4) A szavazóhelyiséget a szavazás ideje alatt nem lehet bezárni, és a szavazást nem lehet meghosszabbítani, vagy - rendkívüli esemény kivételével - szüneteltetni. Ha a szavazás napján a szavazatszámoló bizottság tagjainak a száma három alá csökken,

vagy a szavazás elháríthatatlan külső ok miatt lehetetlenné vált, a szavazást a jelenlévők kötelesek azonnal felfüggeszteni, az urnát, továbbá az iratokat zárolni, és a felfüggesztés tényéről a helyi választási iroda vezetőjét a szavazás törvényes folytatásának biztosítása érdekében haladéktalanul értesíteni.

62. § (1) A szavazóhelyiség nem lehet olyan épületben, amely a jelölt vagy a jelölő szervezet használatában van.

(2) Minden szavazóhelyiségben a szavazás zökkenőmentes lebonyolításához szükséges számú, de legalább két szavazófülkét kell kialakítani. A szavazáshoz a szavazófülkében tollat kell elhelyezni.

(3) A szavazás céljára minden szavazóhelyiségben két vagy több urnát kell felállítani.

A szavazás megkezdése

63. § A választási iratok, nyomtatványok elhelyezését követően a szavazás megkezdéséig a szavazatszámoló bizottság és a választási iroda tagjain kívül senki sem tartózkodhat a szavazóhelyiségben.

64. § (1) A szavazatszámoló bizottság az urnák állapotát az elsőként szavazó választópolgár - aki a szavazatszámoló bizottság tagja nem lehet - jelenlétében a szavazás megkezdése előtt megvizsgálja. A vizsgálat eredményét fel kell tüntetni a szavazási jegyzőkönyvben.

(2) Az urnákat az elsőként szavazó választópolgár jelenlétében úgy kell lezárni, hogy azokból az urna szétszedése nélkül ne lehessen szavazólapot eltávolítani. Ezt követően a szavazatszámoló bizottság az urnába ellenőrző lapot helyez, amely tartalmazza az ellenőrző lap elhelyezésének időpontját, valamint a szavazatszámoló bizottság jelen levő tagjainak és az elsőként szavazó választópolgárnak az aláírását.

A szavazás módja

65. § (1) A szavazatszámoló bizottság elnöke felelős azért, hogy a szavazás napján a szavazóhelyiségben és környékén a rendet fenntartsák; a rend fenntartására tett intézkedése mindenkire kötelező.

(2) A szavazás időtartama alatt a szavazóhelyiségben a választópolgárok csak a választójog gyakorlásához szükséges ideig tartózkodhatnak.

66. § (1) A szavazóhelyiségben az a választópolgár szavazhat, aki a névjegyzékben szerepel, illetőleg akit a szavazatszámoló bizottság a névjegyzékbe felvesz.

(2) A szavazatszámoló bizottság - a személyazonosság és a lakcím megállapítására alkalmas igazolvány alapján - megállapítja a szavazni kívánó személyazonosságát és azt, hogy szerepel-e a névjegyzékben. A szavazatszámoló bizottság felveszi a névjegyzékbe azt a választópolgárt, aki

a) igazolással rendelkezik,

b) igazolja, hogy lakcíme a szavazókör területén van, feltéve, hogy nem szerepel a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásában.

(3) A szavazatszámoló bizottság visszautasítja azt a választópolgárt, aki nem tudja személyazonosságát és lakcímét megfelelően igazolni, illetőleg aki - törvényi feltételek hiányában - nem vehető fel a névjegyzékbe. E személyekről a szavazatszámoló bizottság jegyzéket vezet.

67. § (1) Ha a szavazásnak nincs akadálya, a szavazatszámoló bizottság átadja a választópolgárnak a szavazólapot, amelyet a választópolgár jelenlétében hivatalos bélyegzőlenyomattal lát el.

(2) A szavazatszámoló bizottság szükség esetén - a választópolgár befolyásolása nélkül - megmagyarázza a szavazás módját.

(3) Ha egy jelölt kiesett a szavazólapok elkészítése után, e tényről a szavazatszámoló bizottság köteles a szavazóhelyiségben elhelyezett hirdetőmenyen, valamint szükség szerint szóban tájékoztatni a választópolgárokat. A kiesett jelölt nevét a szavazólapon át kell húzni.

(4) A szavazólap átvételét a választópolgár a névjegyzéken saját kezű aláírásával igazolja. Az írásképtelen választópolgár helyett - e tény feltüntetésével - a szavazatszámoló bizottság két tagja írja alá a névjegyzéket.

68. § (1) A szavazólap kitöltéséhez szavazófülke áll a választópolgár rendelkezésére. A szavazófülke használatára a választópolgár nem kötelezhető.

(2) A szavazólap kitöltésének ideje alatt csak a szavazó tartózkodhat a szavazófülkében. Az a választópolgár, aki nem tud olvasni, illetőleg akit testi fogyatékosága vagy egyéb ok akadályoz a szavazásban, más választópolgár - ennek hiányában a szavazatszámoló bizottság két tagjának együttes - segítségét igénybe veheti.

69. § (1) Érvényesen szavazni csak a hivatalos szavazólapon szereplő jelöltre, listára, népszavazási kérdésre (e fejezetben együtt: jelölt) lehet. A szavazólapok mintáit a 2-9. számú mellékletek állapítják meg.

(2) A jelöltre szavazni a jelölt neve alatti, feletti vagy melletti körbe tollal írt két, egymást metsző vonallal lehet.

(3) Érvénytelen az a szavazólap, amely

- a) nincs ellátva a hivatalos bélyegzőlenyomattal,
- b) a törvényben meghatározottnál több szavazatot tartalmaz.

(4) Érvénytelen az a szavazat, amelyet

- a) a (3) bekezdés szerint érvénytelen szavazólapon adtak le,
- b) nem a (2) bekezdés szerint adtak le,
- c) kiesett jelöltre adtak le.

(5) A szavazat érvényességét - ha az egyéb feltételeknek megfelel - nem érinti, ha a szavazólapon bármilyen megjegyzést tettek, a jelöltek sorrendjét megváltoztatták, a jelölt nevét kihúzták, illetve nevet hozzáírtak.

70. § (1) A választópolgár a szavazólapot borítékba teszi, és a szavazatszámoló bizottság előtt urnába helyezi.

(2) Ha a választópolgár a borítéknak az urnába történő helyezése előtt jelzi, hogy a szavazólap kitöltését elrontotta, a rontott szavazólapot a szavazatszámoló bizottság bevonja, helyébe új lapot ad ki, és ezt a tényt a jegyzőkönyvben rögzíti. A bizottság a rontott szavazólap helyett újat - személyenként - csak egyszer adhat ki.

71. § (1) A szavazatszámoló bizottság elnöke 19 órakor a szavazóhelyiséget bezárja. Azok a választópolgárok, akik a szavazóhelyiségben vagy annak előtérben tartózkodnak, még szavazhatnak. Ezután a szavazatszámoló bizottság a szavazást lezárja.

(2) A szavazás lezárása után szavazatot nem szabad elfogadni.

IX. FEJEZET

A SZAVAZATOK ÖSSZESÍTÉSE

A szavazatszámolás

72. § (1) A szavazatszámoló bizottság jelen levő tagjai együttesen kötelesek összeszámolni valamennyi szavazólapot.

(2) A szavazatszámoló bizottság először a fel nem használt, valamint a rontott szavazólapokat külön-külön kötegebe foglalja, és a köteget lezárja úgy, hogy a pecsét megsértése nélkül szavazólapot ne lehessen kivenni, illetőleg betenni.

(3) A szavazatszámoló bizottság az urna felbontása előtt ellenőrzi az urna sértetlenségét, felbontja az urnát, és meggyőződik az ellenőrző lap meglétéről, majd az urnában levő szavazólapok számát összehasonlítja a szavazókörben szavazók számával. A választás eredményének megállapításához az urnában levő szavazólapokat számba veszi, az urnába üresen dobott borítékokat figyelmen kívül hagyja.

(4) A szavazatszámoló bizottság ezt követően külön csoportba helyezi és összeszámolja az érvénytelen szavazólapokat. Az érvénytelenség okát a szavazólap hátoldalára rávezeti, és azt a szavazatszámoló bizottság jelen levő tagjai aláírják. Az érvénytelen szavazólapokat külön kötegebe foglalja, és a köteget lezárja úgy, hogy a pecsét megsértése nélkül szavazólapot ne lehessen kivenni, illetőleg betenni. A kötegekre rá kell írni a szavazókör sorszámát és a kötegen levő szavazólapok számát.

(5) Ha a szavazatszámoló bizottság megállapítja, hogy az urnába olyan személy által leadott szavazólap került, aki az adott szavazókörben szavazati joggal nem rendelkezik, a jelöltekre leadott érvényes szavazatok közül - a jogosulatlanul szavazók száma szerint - jelöntenként egyet-egyet érvénytelennek nyilvánít.

(6) Az érvényes szavazólapokat jelöntenként külön-külön meg kell számolni, majd a (4) bekezdés szerint kell elvégezni a kötegelést. A kötegre jelöntenként külön-külön rá kell írni az érvényes szavazatok számát.

(7) Ha a két legtöbb szavazatot szerzett jelölt által elért szavazatok számának különbsége az összes jelöltre leadott érvényes szavazatok egy százalékát nem haladja meg, vagy szavazataik között a különbség kisebb, mint az érvénytelen szavazatok száma, akkor a szavazatszámoló bizottság köteles az érvényes és érvénytelen szavazatokat ismételten megszámlálni. Az ismételt számlálást addig kell folytatni, amíg

annak eredménye valamely megelőző számlálás eredményével azonos nem lesz. A jegyzőkönyvben ezt az eredményt, valamint az ismételt számlálás tényét rögzíteni kell.

Az eredmény megállapítása

73. § (1) A szavazatszámoló bizottság a szavazatok megszámlálását követően megállapítja a választás szavazóköri eredményét.

(2) Az illetékes választási bizottság a szavazatszámoló bizottságok jegyzőkönyvei alapján legkésőbb a szavazást követő napon összesíti a szavazatokat és megállapítja a választási eredményt.

Jegyzőkönyv

74. § (1) A szavazatok összeszámlálásáról és a szavazóköri, valamint a választási eredmény megállapításáról jegyzőkönyvet kell készíteni. Jegyzőkönyv ceruzával nem készíthető.

(2) A jegyzőkönyveket három példányban kell kiállítani, melyeket a választási bizottság jelen levő tagjai aláírnak.

(3) A jegyzőkönyv egy-egy másolati példányát az illetékes választási bizottság - kérésükre - átadja a jelöltek jelen levő képviselőinek. Sokszorosítás után a választási bizottság elnöke a másolatot bélyegzőlenyomattal és aláírásával hitelesíti.

75. § (1) A szavazatszámoló bizottság a jegyzőkönyveket, választási iratokat, nyomtatványokat és szavazólapokat - az urnával együtt - haladéktalanul a helyi választási irodához szállítja.

(2) A jegyzőkönyvek egy példánya az illetékes választási irodában a szavazást követő három napon belül megtekinthető.

(3) A szavazólapokat a polgármesteri hivatalban az illetékes választási bizottság tagjainak jelenlétében kell elhelyezni, és 90 napig meg kell őrizni úgy, hogy illetéktelen személyek részére ne váljék hozzáférhetővé. A választás eredményével összefüggő kifogás esetén az érintett szavazólapokat az ügy jogerős lezárásáig kell megőrizni. 90 nap után a választási iratokat - a jegyzőkönyvek kivételével - meg kell semmisíteni.

(4) A jegyzőkönyvek első példányát 90 nap elteltével az illetékes levéltárnak át kell adni.

Adatlap

76. § (1) A szavazatszámoló bizottság jegyzőkönyvvezetője a szavazatok első összeszámlálásának eredményéről haladéktalanul adatlapot állít ki, amelynek adattartalmát soron kívül a helyi választási irodán, az országgyűlési egyéni választókerületi választási irodán és a területi választási irodán keresztül az Országos Választási Irodához továbbítja.

(2) A választási irodák a választás nem hiteles eredményét tartalmazó tájékoztató adatokat nyilvánosságra hozzák.

X. FEJEZET

JOGORVOSLATOK

A jogorvoslatok általános szabályai

77. § (1) A választási törvények megsértésére hivatkozva a jelölt, a jelölő szervezet és az érintett választópolgár, illetőleg jogi személy panaszt nyújthat be.

(2) A választási bizottság panaszt elbíráló és egyéb döntése ellen kifogást lehet benyújtani.

(3) A panaszt és a szavazatszámláló bizottság döntése elleni kifogást az annak elbírálására jogosult választási bizottsághoz kell benyújtani. Az egyéb kifogást a sérelmezett döntést hozó választási bizottsághoz kell benyújtani, amely azt az iratokkal együtt legkésőbb a beérkezését követő napon felterjeszti az elbírálására jogosult választási bizottsághoz, illetőleg bírósághoz.

78. § (1) A panaszt és a kifogást (a továbbiakban együtt: kifogás) úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a sérelmezett tevékenységtől, illetőleg döntés meghozatalától számított három napon belül megérkezzen. A kifogást elbíráló választási bizottság, illetve bíróság a benyújtott kifogásról a beérkezésétől számított három napon belül dönt.

(2) A kifogásnak tartalmaznia kell a törvénysértés bizonyítékainak megjelölését és a kifogás benyújtójának értesítési címét. A hiányosan benyújtott kifogást érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani.

(3) A választási bizottság a kifogás előterjesztőjét meghallgathatja. Ebben az esetben az ellenérdekű fél számára is lehetővé kell tenni a személyes nyilatkozattételt.

(4) A bíróság a kifogásról nemperes eljárásban, három hivatásos bíróból álló tanácsban határoz. A bírósági eljárásban a jogi képviselőt kötelező. A bíróság a kifogással megtámadott határozatot hozó választási bizottság képviselőjét, illetőleg a kifogás előterjesztőjét meghallgathatja.

79. § (1) Ha a választási bizottság, illetőleg a bíróság a kifogásnak helyt ad

- a)* megváltoztatja a törvénysértő döntést, vagy
- b)* megsemmisíti a törvénysértő döntést, és a választási eljárást vagy annak egy részét megismételteti.

(2) A választási bizottság és a bíróság határozatát - annak meghozatala napján - az érintettekkel és az illetékes választási bizottsággal közölni kell. A bíróság döntése ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

80. § (1) A szavazatszámláló bizottság hatáskörébe tartozó döntések [30. § (2) bek. *a)* és *b)* pont] ellen benyújtott kifogásról az illetékes helyi, illetve területi választási bizottság dönt. A választási bizottság döntése elleni kifogásról a fővárosi, megyei bíróság dönt.

(2) A helyi választási bizottságnak az (1) bekezdés körébe nem tartozó döntése - beleértve a 31. § (2) bekezdés *l)* pontja alapján hozott döntést is - ellen benyújtott kifogásról az illetékes területi választási bizottság dönt. A területi választási bizottság döntése elleni kifogásról a fővárosi, megyei bíróság dönt.

(3) A területi választási bizottságnak az (1)-(2) bekezdés körébe nem tartozó döntése ellen benyújtott kifogásról az Országos Választási Bizottság dönt.

(4) Az Országos Választási Bizottság döntése elleni kifogásról a Legfelsőbb Bíróság dönt.

81. § A jogorvoslat általános szabályait a névjegyzék összeállításával kapcsolatos, valamint a választási bizottság eredményt megállapító döntése elleni jogorvoslati eljárásokban a 82-85. §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A névjegyzék összeállításával kapcsolatos jogorvoslat

82. § (1) A névjegyzékből való kihagyás vagy a névjegyzékbe való felvétel miatt a névjegyzék közszemlére tételének időtartama alatt lehet kifogást benyújtani. Az a polgár, akit a névjegyzékből a 16. § (4) vagy (5) bekezdése szerint töröltek, az erről szóló értesítés kézhezvételét követő három napon belül nyújthat be kifogást.

(2) A kifogást a helyi választási iroda vezetőjéhez kell benyújtani, aki a kifogásról három napon belül dönt. A kifogás elutasítását a választópolgár annak közlésétől számított három napon belül kifogással támadhatja meg az illetékes helyi bíróságnál, Budapesten a Pesti Központi Kerületi Bíróságnál. A bíróság egyesbíróként jár el.

(3) Ha a bíróság a kifogást alaposnak tartja, elrendeli a névjegyzék módosítását, ellenkező esetben a kifogást elutasítja.

83. § A helyi választási iroda vezetőjének döntését és a bíróság határozatát az érintettel és azzal, aki a kifogást benyújtotta, a bíróság határozatát a helyi választási iroda vezetőjével is közölni kell.

A választási bizottság eredményt megállapító döntése elleni jogorvoslat

84. § A szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntése [73. § (1) bek.] ellen csak a választási bizottságnak a választási eredményt megállapító döntése elleni kifogással együtt van helye.

85. § (1) A választási bizottságnak a választási eredményt megállapító döntése [73. § (2) bek.] ellen

a) a szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésének törvénysértő voltára, vagy

b) a szavazóköri eredmények összesítésére és a választási eredmény megállapítására vonatkozó szabályok megsértésére

hivatkozással lehet kifogást benyújtani úgy, hogy az legkésőbb a választási bizottság döntését követő napon a sérelmezett döntést hozó választási bizottsághoz megérkezzen.

(2) A kifogás elbírálására jogosult választási bizottság a kifogásról legkésőbb a beérkezését követő napon dönt. A választási bizottság döntése elleni kifogást úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a választási bizottság döntését követő napon a sérelmezett döntést hozó választási bizottsághoz megérkezzen. A bíróság a kifogásról legkésőbb a beérkezését követő napon dönt.

MÁSODIK RÉSZ

KÜLÖNLEGES RENDELKEZÉSEK

XIII. FEJEZET

ORSZÁGOS NÉPSZAVAZÁS

116. § Az I-X. fejezet, valamint a 89. § rendelkezéseit az országos népszavazáson a jelen fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A népszavazás kezdeményezése

117. § (1) Az Országos Választási Bizottság a jogszabályi feltételeknek megfelelő aláírásgyűjtő ívet, illetőleg kérdést a benyújtástól számított harminc napon belül hitelesíti.

(2) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos határozatát nyolc napon belül a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

118. § (1) A 130. § (1) bekezdése szerinti jogorvoslati határidő eredménytelen elteltét követő napon, jogorvoslat esetén az Alkotmánybíróság hitelesítő határozatot helybenhagyó döntésének a Magyar Közlönyben való közzététele napján az Országos Választási Iroda vezetője hitelesítési záradékkal látja el az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát. Az aláírásgyűjtést a hitelesítési záradékkal ellátott aláírásgyűjtő ív másolatával lehet megkezdeni.

(2) Az aláírásgyűjtésre a 46. § (2) és (4) bekezdése, a 48. §, az 50. § (1) bekezdésének c) pontja és (2) bekezdése, valamint az 54. §, az 59. § és a 60. § rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel megfelelően alkalmazni kell.

(3) Valamennyi aláírásgyűjtő ívet a népszavazásra javasolt kérdéssel kell kezdeni. Az aláírásoknak a kérdéssel azonos oldalon kell szerepelniük.

(4) Az aláírásgyűjtő íveken a saját kezű aláírás mellett - az aláírás hitelességének ellenőrzése céljából - fel kell tüntetni a kezdeményező olvasható családi és utónevét, lakcímét, valamint személyi azonosítóját.

(5) Az aláírásgyűjtő ívet az aláírást gyűjtő polgár az aláírásával látja el.

118/A. § (1) Ha az aláírásgyűjtést az országgyűlési képviselők, illetőleg a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának napját megelőző 41. napig nem fejezik be, az addig összegyűjtött aláírásokat tartalmazó aláírásgyűjtő íveket legkésőbb a választás napját megelőző 40. napig át kell adni az Országos Választási Bizottságnak. Az aláírásgyűjtés az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény 3. §-ának (2) bekezdésében meghatározott időtartam alatt szünetel.

(2) A választás napját követő 41. napon az Országos Választási Iroda vezetője új hitelesítési záradékkal látja el az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát. Az aláírásgyűjtést kizárólag az új hitelesítési záradékkal ellátott aláírásgyűjtő ív másolatával lehet folytatni

az Alkotmány 28/E. §-ában megállapított határidő lejártáig. A szünetelés időtartama a határidőbe nem számít be.

119. § (1) Az aláírások ellenőrzése az érvényesnek tekinthető aláírások számának statisztikai és matematikai módszerekkel történő megállapítását jelenti a népszavazás-kezdeményezést aláíró választópolgárok adatainak a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás, továbbá a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása adatainak felhasználásával. Ha az alkalmazott statisztikai és matematikai módszer nem valószínűsíti a kellő számú érvényes aláírás meglétét, akkor az aláírások ellenőrzését az aláírások tételes vizsgálatával kell folytatni mindaddig, amíg a kezdeményezés érvényessége vagy érvénytelensége kétséget kizáróan meg nem állapítható.

(2) Az aláírások ellenőrzése során a kezdeményezést benyújtók képviselője jelen lehet.

(3) Az aláírások ellenőrzését a kezdeményezés benyújtásától számított 45 napon belül kell lefolytatni.

120. § (1) Ha az aláírások ellenőrzése során alapos gyanú merül fel meghatározott aláírások eredetiségét illetően, és az ilyen aláírások érvényessége vagy érvénytelensége befolyásolja a kezdeményezés érvényességét, az Országos Választási Bizottság a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás központi hivatala vagy területi szerve, illetőleg a helyi választási iroda vezetője útján a személyazonosságot is ellenőrizheti.

(2) A személyazonosság (1) bekezdésben foglalt ellenőrzése esetén az aláírások ellenőrzésének határideje 30 nappal meghosszabbodik.

121. § Az aláírásgyűjtő íveket az aláírások ellenőrzését, illetőleg a jogorvoslati eljárás befejezését követő 30 nap elteltével meg kell semmisíteni.

A népszavazás elrendelése és kitűzése

122. § (1) A népszavazást legkésőbb 35 nappal a szavazás napja előtt kell kitűzni.

(2) A népszavazást az (1) bekezdés szerinti időközön belülre is ki lehet tűzni, ha más kérdésben a köztársasági elnök már korábban népszavazást tűzött ki, annak idejéig legalább 20 nap van hátra, és az újabb kérdésben történő népszavazás egyidejű megtartása a szavazás lebonyolításának törvényességét nem veszélyezteti.

(3) A népszavazás elrendeléséről és a népszavazás időpontjának kitűzéséről szóló határozatot a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

123. § A népszavazáson a névjegyzéket a szavazás napja előtt 18 nappal kell közzé tenni. A választópolgárokat a névjegyzékbe vételükről legkésőbb a szavazás napja előtti 16. napig kell értesítő megküldésével tájékoztatni.

Választási szervek

124. § (1) A népszavazáson az alábbi választási bizottságok működnek:

a) szavazatszámoló bizottság,

- b) az egy szavazókörral rendelkező településeken a szavazatszámoló bizottság feladatait ellátó helyi választási bizottság,
- c) területi választási bizottság,
- d) Országos Választási Bizottság.

(2) A népszavazáson az alábbi választási irodák működnek:

- a) helyi választási iroda,
- b) országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda,
- c) területi választási iroda,
- d) Országos Választási Iroda.

125. § (1) A választási bizottságokba - az Országos Választási Bizottság kivételével - a kezdeményezést benyújtók választási bizottságonként egy közös megbízottat, továbbá a kezdeményezés benyújtásában részt nem vevő, de országgyűlési képviselőcsoporttal rendelkező pártok egy-egy megbízottat küldhetnek.

(2) Az Országos Választási Bizottság tagjaként a kezdeményezést benyújtó, de országgyűlési képviselőcsoporttal nem rendelkező szervezetek egy közös képviselőt bízhatnak meg.

Szavazás

126. § (1) A szavazás, az eredmény megállapítása és a jogorvoslat során a népszavazásra feltett minden kérdést külön-külön kell figyelembe venni.

(2) Több kérdés esetén a kérdéseket a népszavazás elrendelésének sorrendjében, folyamatos sorszámozással ellátva kell a szavazólapon feltüntetni.

A szavazatok összesítése

127. § (1) A 72. § alkalmazása során jelöltön választ kell érteni.

(2) Ha a szavazólapon több kérdés szerepel, a szavazólapon leadott érvényes szavazatokat kérdésenként külön-külön kell megszámlálni. Ha a választópolgár egy kérdésen belül több válaszra szavazott, e szavazatai érvénytelenek, ez azonban nem érinti a szavazólap érvényességét. Az érvényes és érvénytelen szavazatot egyaránt tartalmazó szavazólapokat külön kell kötegelni. A kötegre kérdésenként és azon belül válaszonként külön-külön rá kell írni az érvényes szavazatok számát.

128. § A népszavazás eredményét a szavazatszámoló bizottságok jegyzőkönyvei alapján, azok beérkezését követően az Országos Választási Bizottság állapítja meg.

129. § A népszavazás eredményéről az Országos Választási Bizottság írásban tájékoztatja a köztársasági elnököt és az Országgyűlés elnökét, valamint közleményt tesz közzé a Magyar Közlönyben.

Jogorvoslat

130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet - az Alkotmánybírósághoz címezve - az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

(2) Az Országgyűlés népszavazást elrendelő, valamint kötelezően elrendelendő népszavazás elrendelését elutasító határozata elleni kifogást a határozat közzétételét követő nyolc napon belül lehet - az Alkotmánybírósághoz címezve - az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani. Az Országos Választási Bizottság a kifogás benyújtásáról haladéktalanul tájékoztatja az Országgyűlés elnökét, a népszavazást elrendelő határozat elleni kifogásról a köztársasági elnököt is.

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.

(4) A szavazatszámoló bizottság hatáskörébe tartozó döntések [30. § (2) bek. *a)* és *b)* pont] - beleértve a helyi választási bizottságnak a 31. § (2) bekezdésének *l)* pontja alapján hozott döntését is - ellen benyújtott kifogásról az illetékes területi választási bizottság dönt. A területi választási bizottság döntése elleni kifogásról a fővárosi, megyei bíróság dönt.

1998. évi III. törvény
AZ ORSZÁGOS NÉPSZAVAZÁSRÓL ÉS NÉPI KEZDEMÉNYEZÉSRŐL

Alkotmányos alapelv, hogy a hatalom birtokosa a nép. Hatalmát az Alkotmány keretei között, elsősorban választott képviselői útján gyakorolja. A demokratikus hatalomgyakorlás része, hogy az ország sorsát érintő legfontosabb ügyek eldöntésében, illetőleg a képviseleti döntések befolyásolásában vagy megváltoztatásában a nép közvetlenül, szavazás útján is részt vehessen.

Ezekre az elvi alapokra figyelemmel az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

Általános rendelkezések

1. § A Magyar Köztársaságban az országos népszavazáson (a továbbiakban: népszavazás) és az országos népi kezdeményezésben (a továbbiakban: népi kezdeményezés) mindenki részt vehet, aki az országgyűlési képviselők választásán választójoggal rendelkezik (a továbbiakban: választópolgár).

2. § Az aláírásgyűjtő ívek mintapéldányát az aláírásgyűjtés megkezdése előtt - hitelesítés céljából - be kell nyújtani az Országos Választási Bizottsághoz.

3. § (1) Népszavazás kitűzésére irányuló állampolgári kezdeményezés, illetőleg népi kezdeményezés támogatására a hitelesített mintapéldánnyal megegyező aláírásgyűjtő íveken lehet aláírást gyűjteni.

(2) Az országgyűlési képviselők, illetőleg a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának napján, valamint az azt megelőző és követő 41 napon belül nem lehet aláírást gyűjteni.

4. § (1) Az Országos Választási Bizottság gondoskodik a népszavazás kitűzésére irányuló állampolgári kezdeményezés, illetőleg a népi kezdeményezés aláírásainak ellenőrzéséről.

(2) A kezdeményezés benyújtására az Alkotmány 28/E. §-ában meghatározott határidő elmulasztása esetén az Országos Választási Bizottság az aláírásokat nem ellenőrzi.

(3) A (2) bekezdésben hivatkozott határidő elmulasztásáról, illetőleg az aláírások ellenőrzésének eredményéről az Országos Választási Bizottság elnöke haladéktalanul tájékoztatja az Országgyűlés elnökét.

5. § Ha a népszavazás kitűzésére irányuló állampolgári kezdeményezést, illetőleg a népi kezdeményezést késve nyújtották be, vagy az aláírások ellenőrzésének eredményeként az Országos Választási Bizottság azt állapította meg, hogy az érvényes aláírások száma nem éri el az Alkotmányban meghatározott számot, az Országgyűlés elnöke a 4. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatás kézhezvételét követő legközelebbi ülésnapon bejelenti, hogy a kezdeményezés nem felelt meg a jogszabályi követelményeknek.

6. § Az Országgyűlés elnöke a törvényben foglalt feltételeknek megfelelő kezdeményezést a 4. § (3) bekezdése, illetőleg a 9. § (2) bekezdése szerinti tájékoztatás kézhezvételét követő legközelebbi ülésnapon bejelenti.

7. § (1) Az Országgyűlés a kezdeményezést köteles napirendre tűzni és megtárgyalni.

(2) A 14. § (1) bekezdésében és a 20. §-ban foglalt határidő számításánál az ülészakok közötti szünetet, valamint az elnapolás időtartamát figyelmen kívül kell hagyni.

Népszavazás

8. § (1) Az eredményes ügydöntő népszavazással hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.

(2) A véleménynyilvánító népszavazás az állampolgárok közreműködését biztosítja az Országgyűlés döntéseinek meghozatalában, de nem kötelezi az Országgyűlést meghatározott tartalmú döntésre.

(3) A kötelező népszavazás csak ügydöntő, a mérlegelés alapján elrendelt (a továbbiakban: fakultatív) népszavazás az Országgyűlés döntésétől függően - a (4) bekezdésben foglalt korlátozással - ügydöntő vagy véleménynyilvánító lehet.

(4) Az Országgyűlés által már elfogadott, de a köztársasági elnök által még alá nem írt törvény megerősítéséről elrendelt népszavazás ügydöntő.

9. § (1) A fakultatív népszavazás elrendelésére irányuló kezdeményezést a köztársasági elnök, a Kormány, illetőleg az országgyűlési képviselők egyharmada az Országos Választási Bizottság elnökéhez nyújthatja be.

(2) Az Országos Választási Bizottság az Alkotmányban, valamint a 10. § *a)-c)* pontjaiban foglalt követelmények teljesítését megvizsgálja, és ennek alapján dönt a konkrét kérdés hitelesítéséről. Az Országos Választási Bizottság elnöke a hitelesítés eredményéről haladéktalanul tájékoztatja az Országgyűlés elnökét.

(3) Ha az Országos Választási Bizottság a kérdést nem hitelesítette, az Országgyűlés elnöke a (2) bekezdés szerinti tájékoztatás kézhezvételét követő legközelebbi ülésnapon bejelenti, hogy a kezdeményezés nem felelt meg a jogszabályi követelményeknek.

10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

- a)* a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,
- b)* a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,
- c)* a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,
- d)* az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.

11. § A népszavazás kitűzésére irányuló állampolgári kezdeményezést - az aláírásgyűjtésnek a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 118/A. §-a szerinti szünetelése kivételével - az aláírásgyűjtő ív hitelesítését követő négy hónapon belül egyszer lehet benyújtani az Országos Választási Bizottság elnökéhez. A pótlólag benyújtott, a kezdeményezést kiegészítő aláírások érvénytelenek.

12. § Ha az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ívet, illetőleg a kérdést hitelesítette, ugyanazon tartalmú kérdésben nem nyújtható be aláírásgyűjtő ívek újabb mintapéldánya (2. §), illetőleg népszavazás elrendelésére irányuló újabb kezdeményezés (9. §)

- a) a népszavazás megtartásáig, vagy
- b) a kezdeményezés elutasításáig, illetőleg
- c) az aláírásgyűjtő ívek benyújtására rendelkezésre álló határidő eredménytelen elteltéig.

13. § (1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.

(2) A konkrét kérdést a kezdeményezésben megfogalmazott formában kell népszavazásra bocsátani.

14. § (1) A népszavazás elrendelésére irányuló kezdeményezésről a 6. § szerinti bejelentést követően

- a) kötelező népszavazás esetén 15,
- b) fakultatív népszavazás esetén 30

napon belül kell dönten.

(2) Az Országgyűlésnek a népszavazás elrendeléséről szóló határozata tartalmazza, hogy a népszavazás ügydöntő vagy véleménynyilvánító, a népszavazásra bocsátott konkrét kérdést, továbbá rendelkezik a népszavazás költségvetéséről.

(3) Az Országgyűlés elnöke a népszavazás elrendeléséről három napon belül tájékoztatja a köztársasági elnököt.

15. § A népszavazás időpontját a köztársasági elnök a jogorvoslati határidő eredménytelen elteltét - jogorvoslat esetén annak elbírálását - követő 15 napon belül tűzi ki.

16. § (1) A népszavazást az azt elrendelő országgyűlési határozat közzétételét - jogorvoslat esetén az annak elbírálását - követő 90 napon belüli időpontra kell kitűzni.

(2) A népszavazást úgy kell kitűzni, hogy a szavazás napja ne essen nemzeti ünnepre, munkaszüneti napra, illetőleg az azokat megelőző vagy követő napra.

(3) Nem lehet népszavazást tartani az országgyűlési képviselők, illetőleg a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának napján, valamint az azt megelőző és követő 41 napon belül.

(4) Ha a népszavazást a (3) bekezdés rendelkezései miatt nem lehet az (1) bekezdés szerint kitűzni, a népszavazást a választást követő 131 napon belüli időpontra kell kitűzni.

Népi kezdeményezés

17. § A népi kezdeményezésnek pontosan és egyértelműen tartalmaznia kell a megtárgyalásra javasolt kérdést.

18. § Az Országos Választási Bizottság akkor tagadja meg az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

- a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,
- b) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,
- c) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.

19. § A népi kezdeményezést - az aláírásgyűjtésnek a Ve. 118/A. §-a szerinti szünetelése kivételével - az aláírásgyűjtő ív hitelesítését követő két hónapon belül egyszer lehet benyújtani az Országos Választási Bizottság elnökéhez. A pótlólag benyújtott, a kezdeményezést kiegészítő aláírások érvénytelenek.

20. § A népi kezdeményezésről a 6. § szerinti bejelentést követő három hónapon belül dönteni kell.

Záró rendelkezések

21. § (1) Ez a törvény a kihirdetése napján lép hatályba.

(2) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

- a) a népszavazásról és a népi kezdeményezésről szóló 1989. évi XVII. törvény, valamint az azt módosító és kiegészítő 1989. évi XXXIX. törvény és 1990. évi XLVI. törvény,
- b) a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 115. §-ának (3) bekezdése.

22. § (1) Hatályon kívül helyezve.

(2) Hatályon kívül helyezve.

(3) Hatályon kívül helyezve.

23. § (1) Az e törvény hatálybalépése előtt elrendelt népszavazásra az elrendelése időpontjában hatályban lévő rendelkezéseket kell alkalmazni.

(2) Az e törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő, népszavazás elrendelésére irányuló állampolgári kezdeményezés, illetőleg népi kezdeményezés esetén e törvény 2-3. §-ait, valamint 11. §-ának a kezdeményezés benyújtására határidőt megállapító rendelkezését nem kell alkalmazni.

(3) Az Országos Választási Bizottság a (2) bekezdés szerinti esetben az aláírások ellenőrzését megelőzően vizsgálja meg a 10. § a)-d) pontjaiban foglalt követelmények teljesítését.

(4) A (2) bekezdés szerinti esetben az országos népszavazás elrendelésére irányuló kezdeményezést az e törvény hatálybalépését követő négy hónapon belül, az országos népi kezdeményezést két hónapon belül lehet benyújtani.